TAG UG/Uwch

1373/51

CYMRAEG: IAITH GYNTAF CY3

DEFNYDDIO'R IAITH, A BARDDONIAETH

(Papur Ysgrifenedig)

A.M. DYDD IAU, 12 Ionawr 2012

2 awr

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Yn ogystal â'r papur arholiad hwn, bydd angen llyfryn ateb 12 tudalen arnoch chi.

Ni chaniateir defnyddio copïau o farddoniaeth na geiriaduron yn yr arholiad hwn.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Defnyddiwch inc neu feiro du.

Atebwch y **ddau** gwestiwn.

Ysgrifennwch eich atebion yn y llyfryn ateb a ddarperir.

Pan fo gofyn i chi fynegi barn neu safbwynt dylech roi eich rhesymau drostynt a chyfeirio at farn eraill lle bo'n briodol.

Bydd y marcio yn ystyried ansawdd eich iaith a'ch mynegiant yn eich atebion.

Awgrymir eich bod yn treulio ¾ awr ar Adran A ac 1 ¼ awr ar Adran B.

Dylech dreulio 15 munud yn cynllunio eich traethawd yn Adran B.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Dangosir nifer y marciau sydd ar gael mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

SBM*(W12-1373-51)

Adran A

Defnyddio Iaith

1. Atebwch **bob** rhan o'r cwestiwn hwn. Cewch eich gwobrwyo am greu brawddegau sy'n ieithyddol gywir.

(a) Defnyddiwch y canlynol mewn brawddegau gwreiddiol, **un** ymhob brawddeg, i ddangos yn eglur eu hystyron a'u defnydd: [10]

awn i
gwisgaswn
ystyrir
amdanynt
y gwnâi

(b) Mae **dau** wall ymhob un o'r brawddegau isod. **Lluniwch dair colofn**: yn y gyntaf nodwch y camgymeriad, yn yr ail cywirwch ef, ac yn y drydedd nodwch eich rheswm dros gywiro. [20]

(i) Ar hyn o bryd rhedai y plant yn yr ysgol er mwyn cyfrannu i gronfa'r henoed.

(ii) Enillodd Gymro ras y tri chopa eleni a chaiff gymeradwyaeth fyddarol gan y dorf.

(iii) Mae'r olygfa olaf rhwng ef a'i fam yn cyffwrdd ni.

(iv) Hon yw'r cylchgrawn a welais ei glawr yn ffenestr y siop.

(v) Clywaf fod ef ddim yn mynd i weld y gêm yfory os y bydd hi'n bwrw.

(c) Mae hanes Mari Jones yn adnabyddus drwy'r byd oherwydd iddi gerdded yn droednoeth o Lanfihangel-y-Pennant i'r Bala i brynu Beibl. Sonnir am ei thaith mewn pamffled arbennig. Dewch gyda ni ar ei thaith gan ddechrau yn Llanfihangel-y-Pennant.

Mae **deg gwall** yn y darn isod. **Ailysgrifennwch** y darn gan **danlinellu** pob gwall a **gywirwyd**.

[10]

Dyma'r lle a welwch gofeb Mari Jones ac eglwys y pentref lle claddasid ei rhieni. Byddech yn teithio drwy wlad fendigedig mewn cysgod Cader Idris gan ddilyn ôl eu traed. Mae'r daith yn croesi camfeydd cul, mynydd-dir carregog a nentydd byrlymus cyn cyrraedd ehangder Penllyn. Gallwch gerdded wrth eich pwysi ond os oes gennych amser gallwch roi eich traed i fyny yn nhref Dolgellau. Os ewch ar y daith cewch fod yn ran o bererindod modern...

Adran B

Barddoniaeth

2. Ysgrifennwch draethawd ar **un** o'r canlynol.

Wrth ateb, dylech gofio:

- *defnyddio nifer digonol o gerddi (o leiaf dair cerdd) wrth ymateb i ofynion y cwestiwn*
- *dadansoddi arddull*
- *cymharu gweithiau'r beirdd lle bo'n briodol*
- *defnyddio termau beirniadaeth lenyddol a dyfyniadau.*

Naill ai

(a) Trafodwch yr **elfennau** sy'n debyg ac yn wahanol o ran **cynnwys ac arddull** yn y cerddi a astudiwyd gennych o waith Twm Morys a Gerallt Lloyd Owen. [80]

Neu

(b) **Bro eu mebyd** yw un o bynciau canolog Waldo Williams a T. H. Parry-Williams tra bo Iwan Llwyd yn cyfeirio at **lefydd mor amrywiol â Llyn Clywedog** a'r **Gwlff.** Ystyriwch **dair** cerdd, **un o eiddo pob bardd** a thrafodwch **arwyddocâd y llefydd hyn** yng ngwaith y beirdd gan gymharu **cynnwys ac arddull y cerddi.** [80]

TAG UG/Uwch

1373/51-A

CYMRAEG - IAITH GYNTAF CY3
WELSH - FIRST LANGUAGE CY3
DEFNYDDIO'R IAITH, A BARDDONIAETH
USE OF LANGUAGE, AND POETRY

(Arholiad Ysgrifenedig)

(Written Examination)

A.M. DYDD IAU, 12 Ionawr 2012

A.M. THURSDAY, 12 January 2012

2 awr

2 hours

Er gwybodaeth i'r Swyddog Arholiadau ***For the attention of the Examinations Officer***

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Yn ogysal â'r papur arholiad hwn, bydd angen llyfryn ateb 12 tudalen arnoch chi.

Ni chaniateir defnyddio copïau o'r farddoniaeth na geiriaduron.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Defnyddiwch inc neu feiro du.

Atebwch y **ddau** gwestiwn.

Ysgrifennwch eich atebion yn y llyfryn ateb a ddarperir.

Pan fo gofyn i chi fynegi barn neu safbwynt dylech roi eich rhesymau drostynt a chyfeirio at farn eraill lle bo'n briodol.

Bydd y marcio yn ystyried ansawdd eich iaith a'ch mynegiant yn eich atebion.

Awgrymir eich bod yn treulio ¾ awr ar Adran A ac 1¼ awr ar Adran B.

Dylech dreulio 15 munud yn cynllunio eich traethawd yn Adran B.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Dangosir nifer y marciau mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

ADDITIONAL MATERIALS

In addition to this paper, you will need a 12 page answer book.

Copies of the poetry studied and dictionaries are not permitted.

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

Use black ink or black ball-point pen.

Answer the **two** *questions.*

Write your answers in the answer booklet that is provided.

Where it is necessary to express your opinions you should give reasons for them and refer to the opinions of others when appropriate.

You are reminded that assessment will take into account the quality of written communication in your answer.

You are advised to spend ¾ hour on Section A and 1¼ hours on Section B.

You should spend 15 minutes to plan your essay in Section B.

INFORMATION FOR CANDIDATES

The number of marks is specified in brackets at the end of each question or part-question.

SM*(W12-1373-51-A)